

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL VISAGINO MIESTO APYLINKĖS TEISME ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. vasario 27 d. Nr. FA-P-34-3-12
Vilnius

Auditas atliktas, vykdamas
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-01-21 pavedimą Nr. P-34-3

Auditą atliko vyriausiasis valstybinis auditorius
Arūnas Juozas Gabrilavičius

Auditas pradėtas	2009-01-21
Auditas baigtas	2009-02-27

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	5
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	5
1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams	6
1.3. Dėl vienkartinių priemonių skyrimo teisėjams	7
1.4. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	9
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	9
2.1. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams	9
2.2. Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis	9
2.3. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemonių	10
Reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant valstybės tarnautojų pareigines algas, skiriant priedus ir priemokas, nenustatyta.	10
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	10
4. Dėl vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
5. Rekomendacijos	11

IŽANGA

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ pavadė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose.

Ribotos apimties valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavadootojo pavedimu² atliko vyriausiasis valstybinis auditorius Arūnas Juozas Gabrilavičius.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimo teisėtumą.

Audituotas subjektas – Visagino miesto apylinkės teismas (toliau – teismas), adresas: Taikos pr. 80A, 31210 Visaginas. Identifikavimo kodas – 191800661.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo pirmininkas Valdas Ciesiūnas, vyriausiąja finansininke dirbo Nijolė Karlienė.

Šioje audito ataskaitoje pateikiame tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, kurie bus susisteminti ir rekomendacijos dėl jų (išskyrus dalykus, kurie taikomi tik šiam teismui) bus pateiktos valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje.

Šio ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu apsiribojome teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui panaudotų valstybės biudžeto lėšų teisėtumo vertinimu. Nevertinome teismo 2008 metų finansinėje atskaitomybėje ir kitose ataskaitose pateiktų duomenų, neatlikome audito procedūrų jų tikrumui ir teisingumui įvertinti, nes tai nėra šio audito tikslas, todėl nuomonės apie tai nepareiškiamo ir valstybinio audito išvados nepateikiame.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 21 d. įsakymas Nr. V-12 „Dėl valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-8 patvirtintos 2009 metų valstybinio audito programos papildymo“ 1 p.

² Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavadootojo 2009 m. sausio 21 d. pavedimas Nr. P-34-3.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumas.

Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 1 264,0 tūkst. Lt (iš jų – 838,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ – 0,5 tūkst. Lt (iš jų – 0,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje numatyta 50,0 tūkst. Lt (iš jų 38,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 12,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tikslinių dalinių asignavimų rengiamam Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymui įgyvendinti ir jų negalima naudoti iki įsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais vykdė programą „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1.2), kuriai iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 1 154,2 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 748,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 232,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

Teismas 2008 metais faktiškai Teisėjų atlyginimų įstatymo⁵ nuostatoms įgyvendinti (teisėjų atlyginimui padidinti ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 50,0 tūkst. Lt (iš jų 38,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (įskaitant vienkartinės priemokas) ir 12,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) valstybės biudžeto asignavimų .

Teismo kreditinis išsiskolinimas už prekes ir paslaugas 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 0,1 tūkst. Lt, debetinio išsiskolinimo nebuvo.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁶.

Atlikę teismui skirtų valstybės biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus darbo užmokesčio panaudojimo teisėtumo vertinimui surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras teisėjų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio srityse.

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo 2007 m. gruodžio 6 d. įstatymo Nr. X-1353 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90.

⁵ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu⁷ nustatytas teismo teisėjų skaičius – 5. Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. dirbo 4 teisėjai.

Teismas 2008 metais panaudojo 334,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 103,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

– 259,0 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 80,2 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁸);

– 75,0 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 23,3 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iš šių sumų – 24,9 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemokoms ir 7,7 tūkst. Lt nuo jų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokestį teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius Teismų tarybos nutarimus⁹, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹⁰ nutarimais, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už ištarnautą laiką kintamus dydžius.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹¹ nuostatas teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008-11-15 teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo užmokestis iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo

⁷ Lietuvos Respublikos Prezidento 2004 m. lapkričio 10 d. dekretas Nr. 129 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

⁹ Teismų tarybos 2003-03-07 nutarimas Nr. 84; 2003-06-06 nutarimas Nr. 113; 2004-04-02 nutarimas Nr. 207.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 96 str. 1 d.

apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹² nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo. Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimui netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹³ 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Kadangi iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčiui – 259,0 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokoms – 80,2 tūkst. Lt panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo.

1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams

Vadovaujantis Teismų įstatymo¹⁴ 98 straipsnio 2 dalimi, teisėjams iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. už teisėjo funkcijų, nurodytų Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, atlikimą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis galėjo būti kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų. Šių

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisėsaugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹³ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

¹⁴ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 2002-01-24 Nr. IX-732 redakcija.

atostogų suteikimo tvarka buvo nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁵ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Audito metu nustatėme, kad teisme už procesinių veiksmų atlikimą poilsio ir švenčių dienomis pagal nustatytą grafiką (toliau – teisėjų budėjimas) 2008 metais buvo kompensuojama suteikiant papildomas atostogas, už kurias iš viso buvo sumokėta 11,8 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad teismo pirmininko įsakymuose dėl papildomų atostogų suteikimo nebuvo nurodoma, už kurio laikotarpio budėjimus skiriamos papildomos kasmetinės atostogos.

Teismo pirmininko raštišku paaiškinimu, tokios atostogos buvo suteikiamos už pareigų vykdymą 2007 metais po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis. Teismo pirmininkas pažymėjo, kad nėra tikslinga budėjimo laiką fiksuoti darbo laiko apskaitos žiniaraštyje, nes jis sutampa su budėjimo grafiku. Taigi, teisme nesivadovauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁶ patvirtintos Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkos 6 punktu, kuriame numatyta, kad teisėjų poilsio ir švenčių dienomis dirbtas laikas turi būti žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.

Dėl nurodytų priežasčių negalėjome įvertinti 11,8 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų panaudojimo teisėtumo už teisėjams suteiktas papildomas mokamas kasmetines atostogas.

1.3. Dėl vienkartinį priemokų skyrimo teisėjams

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Šiame straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal teisėjų tarybos nutarimu¹⁷ patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punktą, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas bei tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teismo pirmininkas, vadovaudamasis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 str., 2008 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. P-18 teisėjams skyrė 80 proc. pareiginės algos dydžio vienkartinės priemokas,

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

¹⁷ Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

sau skirdamas 100 proc. pareiginės algos dydžio vienkartinę priemonę. Šiame įsakyme buvo nurodyta, kad vienkartinės priemokos skiriamos už darbą po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, esant didesniam darbo krūviui, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta etatų sąrašė. Šioms priemokoms teisme panaudota 24 935 Lt ir nuo jų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms – 7 725 Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Pažymėtina, kad teismo pirmininko įsakyme nurodoma, jog vienkartinės priemokos paskirtos ne tik už teisėjų budėjimus, bet ir už didesnę darbo krūvį, kai teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta etatų sąrašė, tačiau pagal Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnį ir Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punktą vienkartinės priemokos skiriamos tik tuo atveju, jei dėl padidėjusio darbo krūvio teisme buvo dirbama po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis.

Audito metu nustatėme, kad 2008 metais teismo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nebuvo žymimas teisėjų budėjimo laikas bei kitas teisėjų darbas poilsio ir švenčių dienomis.

Teisėjų taryba¹⁸ Valstybės kontrolei yra nurodžiusi, kad pagal Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkto nuostatas, apylinkių teismų teisėjų darbas pagal grafiką yra teisėjo faktiškai atliekamos funkcijos. Atkreipė dėmesį, kad pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/88/EB darbo laikas apibrėžiamas kaip bet koks laikas, kai darbuotojas yra darbo vietoje, darbdavio žinioje ir vykdo savo veiklą arba atlieka pareigas pagal nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką.

Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaita, kai pagal Teismų įstatymą¹⁹ iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. teisėjams buvo numatytos papildomos mokamos kasmetinės atostogos, buvo reglamentuota Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁰ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 str. 1 d. nustatyta, kad kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo tvarkos taisykles. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad darbuotojų dirbtas darbo laikas žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Teismas turėtų sukurti šio darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

¹⁸ 2009-02-12 raštas Nr. 36P-43-(71.10).

¹⁹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (2002-01-24 įstatymo Nr. IX-732 redakcija), 98 str. 2 d.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

1.4. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Išskyrus ataskaitos 1.3 p. nurodytus pastebėjimus dėl vienkartinių priemonių skyrimo, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą, nenustatyta.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtinta 13 valstybės tarnautojų pareigybių, dirbo 10 valstybės tarnautojų.

Teismas 2008 metais panaudojo 294,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 47,1 tūkst. Lt priedams, 17,9 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 91,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

2.1. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. gruodžio 15 d. posėdžio protokolu pritarė nuostatai, kad 2008 metais vienkartinės piniginės išmokos valstybės tarnautojams iš valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos sutaupytų darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos.

Teismo pirmininko 2008 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. P-20 valstybės tarnautojams buvo paskirta ir išmokėta 17,9 tūkst. Lt vienkartinių piniginių išmokų.

2.2. Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis

Teismo pirmininko 2008 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. AK-34 teismo posėdžių sekretoriui už budėjimą poilsio ir švenčių dienomis 2008 metais buvo suteiktos 3 kalendorinės poilsio dienos prie kasmetinių atostogų. Toks įsakymas buvo priimtas, atsižvelgiant į šio darbuotojo prašymą suteikti poilsio laiką už poilsio ir švenčių dienomis dirbtą laiką – 6,5 val.

Audito metu nustatėme, kad teismo posėdžių sekretorių poilsio ir švenčių dienomis dirbtas laikas 2008 metais teismo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose ar kituose dokumentuose nebuvo žymimas.

Kadangi teisme nebuvo valstybės tarnautojų poilsio ir švenčių dienomis dirbto laiko apskaitos, todėl negalėjome įvertinti, ar teisingai teismo posėdžių sekretoriui apskaičiuotos prie kasmetinių atostogų pridėtos poilsio dienos ir negalėjome įvertinti už jas išmokėto 0,2 tūkst. Lt darbo užmokesčio teisėtumo.

2.3. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant valstybės tarnautojų pareigines algas, skiriant priedus ir priemokas, nenustatyta.

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teismo etatų sąrašė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtinta 9,5 etato darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, faktiškai dirbo 9 darbuotojai.

Teismas 2008 metais panaudojo 120,7 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 1,0 tūkst. Lt priemokoms, 8,5 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 37,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

Teismo pirmininko 2008 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. P-19 teismo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, buvo paskirta ir išmokėta 8,5 tūkst. Lt vienkartinių piniginių išmokų.

Audito metu nustatyta, kad teismo pirmininko 2008 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. AK-41 teismo vertėjui buvo suteiktos 4 poilsio dienos prie kasmetinių atostogų už budėjamą švenčių ir poilsio dienomis 2008 metais. Toks įsakymas buvo priimtas, atsižvelgiant į šio darbuotojo prašymą suteikti poilsio laiką už poilsio ir švenčių dienomis dirbtą laiką – 10,5 val.

Audito metu nustatėme, kad vertėjo poilsio ir švenčių dienomis dirbtas laikas 2008 metais teismo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose ar kituose dokumentuose nebuvo žymimas.

Atsižvelgiant į tai, kad teisme nebuvo tvarkoma darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, poilsio ir švenčių dienomis dirbto laiko apskaita, negalėjome įvertinti, ar teisingai teismo vertėjui apskaičiuotos prie kasmetinių atostogų pridėtos poilsio dienos ir negalėjome įvertinti už jas išmokėto 0,2 tūkst. Lt darbo užmokesčio teisėtumo.

4. Dėl vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Audito metu nustatyta, kad teismas, skaičiuodamas vidutinį darbo užmokestį, neįtraukė teismo pirmininko 2007 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. P-17 paskirtų vienkartinių piniginių išmokų. Taip buvo nesilaikoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²¹ patvirtinto Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo 6.6 punkto, pagal kurį vienkartinės piniginės išmokos į vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą įtraukiamos imant 1/4 bendros jų sumos per 12 mėnesių, einančių prieš tą mėnesį, už kurį (ar jo dalį) mokamas vidutinis darbo užmokestis ir suma dalijama iš skaičiuojamojo 3 mėnesių laikotarpio darbo dienų (valandų) skaičiaus pagal darbuotojo darbo grafiką. Dėl šios priežasties valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, dalis išmokų už atostogas buvo apskaičiuota neteisingai.

Kadangi skaičiuojant vidutinį darbo užmokestį teisme buvo nesilaikoma Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo 6.6 punkto, negalėjome patvirtinti už atostogas valstybės tarnautojams ir darbuotojams apskaičiuotos 40,7 tūkst. Lt darbo užmokesčio sumos tikslumo ir teisingumo.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą²² teismo pirmininkas, kaip asignavimų valdytojas, yra atsakingas už jam paskirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal tikslinę paskirtį, už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, o pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės²³ įstaigos vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka bei tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę ir išankstinę finansų kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

²¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-05-27 nutarimas Nr. 650.

²² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 5 str. 1 d. 1 p. ir 7 str. 1 ir 3 p.

²³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, 20 p.

5. Rekomendacijos teismui

1. Imtis priemonių dėl nepakankamai valdomos rizikos, susijusios su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu.

2. Sukurti darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią teisėjų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vyriausiasis valstybinis auditorius

Arūnas Juozas Gabrilavičius